

YARATICI UYGULAMA TEMELLİ GİYSİ TASARIMLARININ GÖRSEL NİTELİKLİ GÖSTERGELER ÜZERİNDEN BETİMLENMESİ¹

DESCRIPTION OF CREATIVE APPLICATION-BASED GARMENT DESIGNS THROUGH VISUAL QUALIFIED INDICATORS

Pınar Göklüberk Özlü² Serap Dengin Sevinir³

ÖZ

Tasarım; problem çözme, yaratıcılık, sistematiklik, tutarlılık, kültürel - artistik aktiviteleri içinde barındıran çok yönlü bir kavram, bilimsel yaklaşımla yaratıcılık boyutlarını birleştiren bir eylemdir. Tasarım araştırma süreci; insan yapımı nesnelerin bilgisi ya da bu nesnelere görünüş, kompozisyon, strüktür, amaçlar, değerler ve anlamın belirlenmesidir. Bu çalışmada, yaratıcı uygulama temelli tasarım araştırmasının içeriğinden yola çıkılarak; tasarım ve tasarımcı kimliğinin oluşturulabilmesi / sürdürülebilmesinde esin kaynağı - silüet - desen ilişkisine dikkat çekmek amaçlanmıştır. Araştırma, betimsel olup; örnek olay tarama metodu kullanılmıştır. İki tasarımcının, ölçüt örnekleme tekniğiyle belirlenen, 2010 - 2015 yılları arası ilkbahar-yaz sezonu hazır giyim koleksiyonlarındaki toplam iki yüz on altı elbise tasarımı araştırmanın örneklem grubunu oluşturmuş, tasarımlar görsel özellikleri bakımından analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre; tasarımcıların birbirlerinden farklı boyutlardaki esin kaynaklarından beslendikleri, desen-silüet özelliklerini esin kaynakları doğrultusunda yönlendirdikleri görülmektedir. Dijital baskı metodunun kullanılmasına rağmen tasarımcıların esin kaynağı seçimi ve bakış açılarını dışa vurum şekilleri, birbirlerinden önemli ölçüde farklılaşmalarına katkı sağlamakta, böylece hedeflenen özgünlük-yaratıcılık değerlerine ulaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tasarım Araştırması, Özgünlük, Esin Kaynağı, Dijital Baskı.

ABSTRACT

The design is a concept that includes problem solving, creativity, system, consistency, and cultural-artistic activities in it self and is an action that units science approach with creative dimensions. The design research process is to determine the information of human - made objects or the image, composition, structure, aims, values and meanings. In this study, it is aimed to attract notice connection of source of inspiration - silhouette - pattern for constitution / maintenance of design and designer identity, through design research content basing on creative application. This research is descriptive. Case screening method was used. Determined by criteria sampling technique, totally two hundred and sixteen dresses design in the ready - to - wear spring - summer collections of two designers for the years between 2010 - 2015 has been formed the sample group of

¹ Başvuru tarihi: 01.04.2017 - Kabul tarihi: 04.06.2017

² Prof. Dr., Gazi Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi, Moda Tasarımı Bölümü,
pinarozlu@gmail.com

³ Arş. Gör., Gazi Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi, Moda Tasarımı Bölümü,
serapsevinir@gmail.com

the research. The design were analyzed in terms of visual properties. The result of research, it is seen that designers benefit from different inspiration sources and direct in accordance with inspiration sources to pattern-silhouette properties. Despite the use of the digital printing method of both designers, selections of inspiration sources and forms of out pouring to line of vision have contributed greatly to significantly differentiation of designers. Thus, it is reached that aimed values of originality-creativity.

Keywords: Design Research, Originality, Inspiration, Digital Printing.

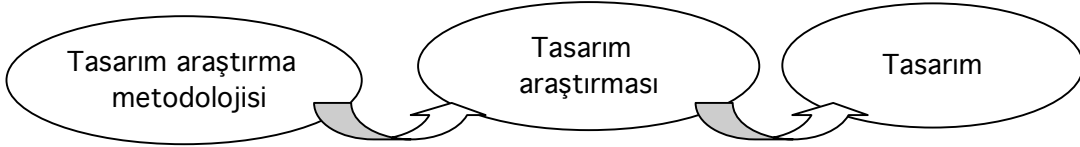
1. Giriş

Moda, doğası gereği güncel olanla ilgilidir ve moda tasarımcıları, tasarımlarında içinde buldukları zamanın ruhunu yansıtmaktadır. Tasarımcılar daima yeni ve heyecan verici olanı bulmaya çalışıp, hayal güçlerini besleyebilecek ve yaratım aşamasında kullanabilecekleri bilgileri/malzemeleri toplayıp bir araya getirirlerken (Seivewright, 2013:12); esin kaynaklarını koleksiyonlarına aktarmak için bir dizi detay üzerine çalışıp, araştırmalarını derinleştirme gereği duyarlar.

Tasarım; problem çözücü, yaratıcı, sistematik, tutarlı, kültürel ve artistik aktiviteler topluluğu, ayrıca bilimsel yaklaşımın mantıklı karakteri ile yaratıcı çabanın artistik boyutlarını birleştiren bir eylemdir (Borja de Mozota, 2005:10; Roald, 2006). Tasarımcı, araştırmasında koleksiyonu için somut malzemeler toplarken; yaratıcı çalışmasının kimliğini meydana getirecek olan esin kaynağını keşfetmeye yönelik olarak görseller ile bilgileri de toplar ve sentezler. Bu süreç, tasarım araştırma süreci olarak adlandırılabilir.

L. Bruce Archer'a (akt. Bayazıt, 2004:16) göre; tasarım araştırması, "sistematik bir araştırma olup; amacı, insan yapımı nesnelere ve sistemlerin bilgisi ya da bu nesnelere görünüş, kompozisyon, strüktür, amaçlar, değerler ve anlamın belirlenmesidir". Horvath'a (Blessing and Chakrabarti, 2009:5-9) göre ise; tasarım araştırması, "tasarım hakkında ve tasarım için bilgi üretmedir". Sistematik olarak bilgi geliştirmek ve sonuçların geçerliğe sahip olabilmesi için tasarım araştırmalarının bilimsel olması zorunludur. Tasarım araştırmalarının beş temel özelliği vardır. Bunlar; a) faydacı, b) gerçekçi, c)

etkileşimli, tekrarlı, esnek, d) bütünleyici ve e) içerikseldir (Wang and Hannafin, 2005:7). Tasarım araştırması, tasarım araştırma metodolojisinden beslenir (Şekil 1). Tasarım araştırma metodolojisi, araştırmanın yapılabilmesi için bir çerçeve olarak kullanılan destekleyici bir dizi yöntem ve ilkeyi ifade eder (Blessing and Chakrabarti, 2009:12).

Şekil 1. Tasarım, tasarım araştırması ve tasarım araştırma metodolojisi arasındaki ilişki (Blessing and Chakrabarti, 2009:10).

Tasarım ve tasarım metodolojilerini konu edinen çalışmalar, endüstrileşen toplumlarda 1950 ve 1960'lı yıllarda artarak görülmeye başlamıştır. Bu yıllardan itibaren tasarımın içeriği, bileşenleri, tasarımcının düşüncel süreci gibi konulardaki tartışmalar da artmış, yeni kuram ve yöntemler ortaya konmuştur (Turan, 2011:162).

Bye, 2010 yılında yayınladığı çalışmasında, giysi ve tekstil tasarım araştırmalarına bir yön çizmek için üç araştırma yaklaşımını içeren bir çerçeve ortaya koymuştur. Bu yaklaşımlar; problem temelli tasarım araştırması, uygulama temelli tasarım araştırması ve yaratıcı uygulama temelli tasarım araştırmadır.

1. Problem temelli tasarım araştırması, tanımlanmış bir problem ile başlayan ve geleneksel bilimsel araştırma yaklaşımlarının izlendiği yaklaşımdır. Araştırma problemi, literatür inceleme, uygulama ve test etme, analiz aşamalarından oluşur.

2. Uygulama temelli tasarım araştırması, uygulamadan kaynaklanan bir probleme dayanarak başlayan ve uygulamanın temel buluş yöntemi olduğu yaklaşımdır. Uygulamadan kaynaklanan bir gereklilik/proje amacı, kavramsal inceleme, uygulama-yansıtma-doğal gereklilik, analiz aşamalarından oluşur.

3. Yaratıcı uygulama temelli araştırma ise; bir esin ile başlayan ve bir nesnenin geliştirilmesi için tasarım sürecinin izlendiği yaklaşımdır. Bir problem ya da gerekliliği karşılamada biçimsel bir analiz söz konusu değildir. İlham – kavram - düşünce ve tasarım sürecinden oluşur. Moda giysi tasarımı süreci, yoğun olarak yaratıcı uygulama temelli araştırma yaklaşımı ile ilgilidir.

Araştırma, koleksiyon için bir tema ya da kavrama odaklanmadan önce farklı referanslar toplayarak ve çok çeşitli ilgi alanları keşfederek yaratıcı olasılıkları sıralamaya fırsat sağlar (Seivewright, 2013:13). Kris'e göre; yaratıcılığın iki aşaması vardır. İlki yaratıcılığın esin kaynağını keşfetme ile ilgili kısmıdır. İkincisi ise esin kaynağının araştırılması, incelenmesi, analiz edilmesi ve öznel yorumlanmasıdır (akt. Sungur, 1992:47-48). Esin kaynağı, yeni tasarımların oluşturulmasında tasarımcıya kavramlar sağlama ve bu süreçte özgün tasarımların yaratımında tasarımcıyı bilgilendirme konularında önemli bir role sahiptir (Eckert and Stacey, 2000:523). Esin kaynakları, koleksiyonlarda yer alan tasarımların siluet, desen, renk, detay ve diğer malzemeler gibi tasarım özelliklerini belirleme özelliğine sahiptir ve bu özelliği ile koleksiyonun esası olarak kabul edilebilir.

Tasarılma süreci, en az tasarımın kendisi kadar önemlidir. Bu süreç, çeşitli teknik, yöntem ve araçlar kullanılarak söz konusu tasarım problemine yaratıcı çözümlerin arandığı aşamalar zinciridir (Mercin ve Danişan, 2014:278). Tasarımda önemli olan husus, sürecin ve sonucun özgün olabilmesidir. Tasarımlarda özgünlüğü sağlayan ve tasarımcı kimliğinin oluşturulmasında etken olan estetik faktörler; siluet, desen, renk, doku ve detaydır. Tasarım ürünü, estetik faktörlerin etkili bir ilişki içerisinde oldukları birliktelikten doğan görsel bir bütündür.

Siluet: Giysinin vücut etrafında oluşturduğu kontur, dış hat, şekil, form olarak bilinen siluet, giysi uzaktan görüldüğünde; diğer detaylardan önce fark edilen ilk tasarım özelliğinden biridir (Jones, 2009:99). Siluet; tasarım ve

tasarımcının tarzını belirler, akılda kalıcılığı ve özgünlüğü etkiler, ayrıca tasarımın kime ait olduğu hakkında derin bilgi sağlar. Issey Miyake ya da Yohji Yamamoto'ya ait bir tasarıma bakıldığında; başlangıçta kime ait olduğu bilinmiyor olsa bile kavramsal yapıları ve tasarım değerleri, kime ait olduğu hakkında tahmin yapmayı mümkün kılar.

Desen: Pek çok tasarımcının esin kaynağını yansıtmak (Kocabaş Atılğan, 2014:482), tarz oluşturmak ve özgünlük yaratmak için başvurduğu yöntemlerin başında gelen desen; bitkisel, hayvan deseni, puantiye, çizgili, geometrik, etnik, etkileşimli, şal deseni, kare, pötikare ve soyut olarak tarzlarına göre kategorize edilmektedir (Udale, 2014:96-99). Tekstil yüzeylerine desen uygulama işlemlerinde; baskı, aplike, gipe, boncuk/payet işi, nakış gibi çeşitli teknikler kullanılmaktadır.

Renk: Görsel algıyı meydana getiren temel öğelerden biri olan renk, araştırma ve tasarım sürecinde dikkate alınması gereken en temel faktörler arasındadır. Tasarımcıların renk paletleri, esin kaynağı, moda trendleri ve tüketici tercihlerine göre değişkenlik gösterebilir. Renk, koleksiyonun mizacını ve sezonunu belirleme özelliğine sahiptir. Bir sezon, bütün tasarımlarda parlak ve keskin kontrast renkler kullanılmaktayken; diğer bir sezon sadece yumuşak renkler kullanıldığını görmek mümkündür (Seivewright, 2013:19; Stone, 1999:10).

Doku: İnsanda görme ve dokunma duygularını harekete geçiren ve bu duyular ile materyallerin dış yapılarında algılanabilen özellikleri (Deliduman Gence ve İstifoğlu Orhon, 2006:69) olarak tanımlanabilen doku, kumaş yapısı olarak bakıldığında; dokuma, dokusuz yüzey, örgü ve bu üç kategoriye girmeyen diğer kumaşlar (makrome, tığ işi, dantel) olarak ayrılır (Sorger and Udale, 2013:96). Kumaş dokusu, hacimli ya da ince bir görünüş katarak siluetin nasıl görüldüğünü etkileyebilecek özelliğe sahiptir.

Detay: Giysinin diğer tasarımcıların işlerinden farklılaşmasını sağlayan detay, giyside silüete şekil veren vb. özelliklerdir. Süs dikişi, bağlama şekilleri, yaka tipleri, etek veya pantolon boyu, kol şekilleri, elbise askıları, kemer gibi unsurlar detay olarak değerlendirilir (Seivewright, 2013:123; Stone, 1999:9).

Tasarımcıların tasarlama yöntemleri, tasarım stratejileri ve tasarımın özelliklerini belirleyen şekil ve malzemeler, tasarım araştırmalarının bütünü oluşturmaktadır (Hızal, 2010:15). Yaratıcı uygulama temelli giysi tasarımlarının görsel betimlemesi konulu bu araştırmanın iki ana amacı bulunmaktadır. İlk amacı; özgün tasarımların yaratılabilmesi için esin kaynaklarının önemine, tasarım ve tasarımcı kimliğinin oluşturulabilmesi ve sürdürülebilmesi için esin kaynağının yaratıcı bir şekilde yorumlanarak tasarımlara aktarılmasında esin kaynağı - silüet - desen ilişkisine dikkat çekmektir. İkinci amacı ise; yaratıcı uygulama temelli tasarım araştırmalarına bir yön çizmek ve bu konuda yapılması planlanan araştırmalara öncül olmaktır. Bu amaçlara ulaşabilmek için öncelikle tasarım araştırma metodolojisi ve modeli oluşturulmuş, araştırma modeli bağlamında iki moda tasarımcısının koleksiyonlarındaki esin kaynakları ve tasarımlarındaki silüet ve desen özellikleri irdelenerek yorumlanmıştır. Tasarımcıların koleksiyonlarına ilişkin veri toplamak için belirlenen araştırma soruları;

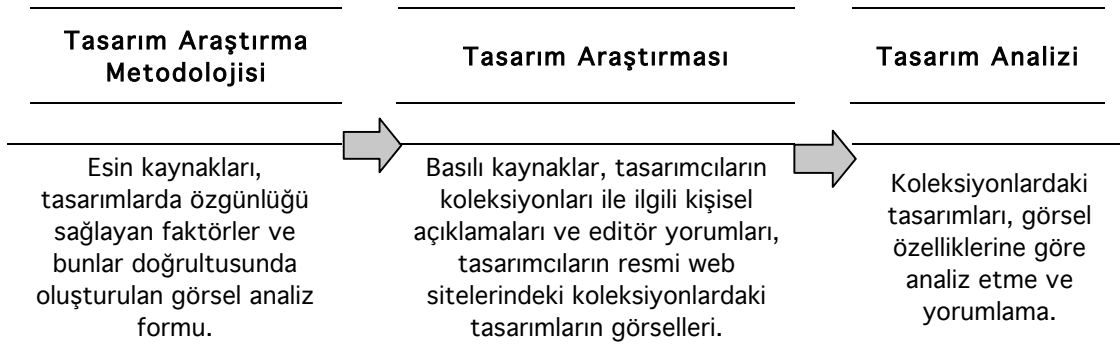
1. Esin kaynakları nelerdir?
2. Tasarımların, silüet ve desen özellikleri nelerdir?
3. Tasarımcıların her bir koleksiyonlarının kendi içinde esin kaynağı, silüet ve desen ilişkisi var mıdır?

2. Yöntem

Araştırma, amaca ulaşmada izlenen yöntem bakımından betimsel olup; araştırmada güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi içinde ele alan, olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin hatlarla belirgin

olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan örnek olay tarama modeli kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2011:277).

Tasarım araştırmaları bağlamsaldır. Araştırma sonuçları, hem sonuçların toplandığı tasarım sürecine hem de araştırmanın yürütüldüğü düzene bağlıdır. Ayrıca oluşturulan tasarım ilkelerinin içeriği ve derinliği de değişebilir (Wang and Hannafin, 2005:7). Tasarımda araştırma soruları, bilimsel bir araştırmadaki gibi test edilen, kanıtlanan yöntemlerle irdelenememektedir (Bye, 2010:207).Tasarım araştırmalarında kullanılan araştırma modeli, araştırmacıların bakış açılarına göre değişkenlik gösterebilir. Bu araştırmanın modeli, Blessing ve Chakrabarti'nin (2009) sunduğu; tasarım, tasarım araştırması ve tasarım araştırma metodolojisi arasındaki ilişkiden yola çıkılarak ve Bye'nin (2010) tanımladığı yaratıcı uygulama temelli tasarım araştırmalarının içeriğinden faydalanılarak oluşturulmuştur (Şekil 2).

Şekil 2. Araştırma Modeli

Araştırmada örnek olarak incelenecek olan tasarımcı koleksiyonlarının belirlenmesinde esas alınan ölçüt; kumaşa doku, renk ve desen özelliklerini kazandırmak için kullanılan yüzey süsleme işlemlerinden biri olan “baskı tasarımı”dır. Baskı tasarımı, kolaylıkla çok çeşitli görseller oluşturulabilmesine fırsat vermesi ve diğer süsleme teknikleri ile karşılaştırıldığında kısmen daha az zaman, emek ve para gerektirmesi nedeniyle moda tasarımcıları tarafından oldukça yoğun olarak kullanılan bir yaklaşımdır (Yunjeong, 2010:64). Baskı

teknikleri arasında hızlı moda ile birlikte hazır giyim koleksiyonlarında en çok başvurulan yüzey işlemlerinden biri olması nedeniyle dijital baskı yöntemi seçilmiştir. Bu nedenle öncelikle dijital baskıyı imzası haline getiren ve moda dünyasında dijital baskı kullanımları ile ön plana çıkan tasarımcılar araştırılmış; araştırma sonucunda moda dünyasında dijital baskı kullanımında iki tasarımcı markasının ön plana çıktığı görülmüştür. Bunlar; Kadın Giysi Tasarımcısı Mary Katrantzou ve yine Kadın Giysi Tasarımcısı Peter Pilotto'dur (Peter Pilotto markası altında Pilotto, Christopher de Vos ile çalışmaktadır). Katrantzou ve Pilotto, dijital baskının kral ve kraliçesi olarak anılmaktadır.⁴

Mary Katrantzou; dijital baskıları, heykelsi silüetleri ve gösterişli desenleri ile tanınan ünlü bir moda tasarımcısıdır. İki ayrı disiplin olan tekstil tasarımı ve mimarlığı birbirine yakın bularak çalışmalar yapmış, hazırladığı ilk koleksiyon itibarıyla modada adını söz ettirmeye başlamıştır. Diğer tasarımcı Peter Pilotto ise; kendi adını taşıyan moda markası Peter Pilotto'da Christopher de Vos ile birlikte çalışmaktadır. Dijital baskı tasarımları ile oluşturdukları ilk koleksiyonları ile oldukça beğeni toplamışlar ve marka adını duyurmuşlardır.

Araştırmada, tasarımcıların koleksiyonlarına ilişkin bilgiler ve tasarımcı markalarının resmi web sitelerinde⁵ yer alan koleksiyonlara ait görseller incelenmiştir. Örneklem grubunun tespit edilmesinde ölçüt örnekleme tekniği kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme tekniği ile örneklem seçimindeki sınırlılıklar aşağıda belirtilmiştir.

- Ø 2010 - 2015 yılları arasındaki koleksiyonlar ile sınırlıdır.
- Ø Hazır giyim koleksiyonları (ready - to - wear) ile sınırlıdır.
- Ø İlkbahar - yaz sezonları ile sınırlıdır.
- Ø Elbise tasarımları ile sınırlıdır.

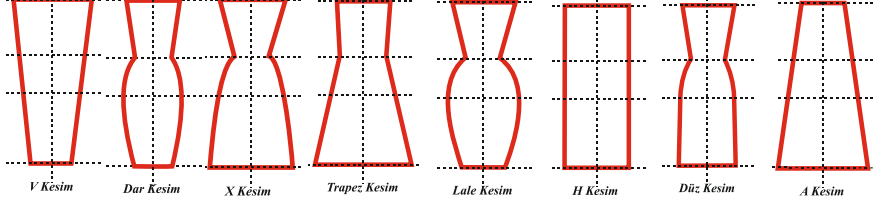
---

⁴ Detaylı bilgi için bkz.: If Mary Katrantzou and Peter Pilotto Married, <http://www.whitneyswonderland.com/2013/10/if-mary-katrantzou-and-peter-pilotto.html>, Erişim Tarihi: 10.08.2015.

⁵ Detaylı bilgi için bkz.: <https://www.marykatrantzou.com/>, <http://www.peterpilotto.com/#>.

Dolayısıyla araştırmanın örneklem grubunu, 2010 - 2015 yılları arası ilkbahar - yaz sezonunda hazır giyim koleksiyonlarındaki Mary Katrantzou'ya ait yüz sekiz, Peter Pilotto'ya ait yüz sekiz olmak üzere toplam iki yüz on altı elbise tasarımı oluşturmaktadır. Araştırmanın kapsadığı yıllar ve koleksiyonlardaki elbise görsellerinin analizinde araştırmacılar tarafından oluşturulan analiz formu kullanılmıştır (Şekil 3). Analiz formu ile koleksiyonların esin kaynakları, koleksiyonlardaki her bir elbise tasarımının siluet ve desen özellikleri incelenmiştir. Koleksiyonların esin kaynakları belirlenirken; kişisel yorumların yanı sıra tasarımcıların kendi açıklamaları, editör yorumları, ünlü moda web sitelerindeki değerlendirmeler dikkate alınmıştır. Siluetler, sekiz farklı şekle göre değerlendirilmiş olup; analiz formundaki siluetlerin belirlenmesi, biçimleri ve adlandırılmasında çeşitli kaynaklardaki görseller, yazılı dokümanlar ve internet kaynaklarındaki bilgiler karşılaştırılarak yapılmıştır (Baker, 1991:62; Blackman, 2013:186; Charleston, 2004; McKelvey and Munslow, 2003:46-47; Newman and Shariff, 2013:163; Stone, 1999:9).

Koleksiyon yılı	XXX
Koleksiyon esin kaynağı	XXX
Siluet	
Desen	XXX
Desenin yüzeyde kullanımı	Giyisinin tamamını kaplayacak şekilde. Giyisinin küçük bir bölümünde motif şeklinde. Giyisinin bir bölümünü kaplayacak şekilde. Giyisinin silüetine oturacak şekilde.

Şekil 3. Analiz formu

Analiz formu ile elde edilen verilerin analizi ve sunumu, araştırmanın alt soruları doğrultusunda yapılmıştır.

3. Bulgular

Bu bölümde, incelenen koleksiyonların esin kaynaklarına ait bilgiler, koleksiyonlardaki elbise tasarımlarının siluet ve desen özellikleri, esin kaynağı-siluet-desen arasındaki ilişki yer almaktadır.

3.1. Koleksiyonların Esin Kaynakları

Katrantzou ve Pilotto koleksiyonlarının sezonlara göre esin kaynakları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Koleksiyonların Esin Kaynakları

<i>Sezon</i>	<i>Tasarımcılar</i>	<i>Esin kaynakları</i>
2010 ilkbahar-Yaz	Mary Katrantzou	Esin kaynağı, ses dalgaları ve üfleme cam sanatının organik biçimidir. ⁶
	Peter Pilotto	Markanın bu sezon esin kaynağı; görsel bir yaz dili oluşturmak için saf bir arzudan doğan, en uzak yerlerin güneş vurmuş manzaralarıdır (Jones, 2009).
2011 ilkbahar-Yaz	Mary Katrantzou	Koleksiyonun teması, Guy Bourdin ve Helmut Newton'un yetmişli yıllar moda fotoğraflarının iç setlerindeki odalardır (Blanks, 2010).
	Peter Pilotto	İki anahtar ilham kaynağı vardır. İlki, 70'li yıllar Yves Saint Laurent'in şık minimal tasarımları, diğeri ise Kaliforniya retro dağ tırmanıcıları ve onların renkli spor eşyalarıdır (Bumpus, 2010; Singer, 2010).
2012 ilkbahar-Yaz	Mary Katrantzou	Esin kaynağı, doğal güzellikler ve endüstriyel üretim arasındaki çelişki ⁷ ; doğanın tekrarı ve endüstriyel seri üretim arasındaki benzerliktir (Blanks, 2011).
	Peter Pilotto	Pilotto ve C. de Vos'un, Endonezya Java Adası'na yaptıkları seyahatlerindeki deneyimleri koleksiyonun ana fikri; yağmur ormanları, volkanik kraterler, karanfil tarlaları, sülfürik duman bulutları (Bumpus, 2011; Nnadi, 2011) gibi adanın doğal güzellikleri ise esin kaynakları olmuştur.
2013 ilkbahar-Yaz	Mary Katrantzou	Bu sezon tasarımcının esin kaynakları, sembolik çiçekler ile bezenmiş, ulusal semboller ve ikonlar, vintage posta pulları ve banknotlardır. ⁸
	Peter Pilotto	Pilotto ve C. de Vos, 2012 ilkbahar-yaz koleksiyonlarında olduğu gibi bu koleksiyonlarında da onların bakış açıları ve yaşam deneyimleri olan seyahatlerinden (Siena'daki Santa Maria Assumpta katedraline yaptıkları geziden ve Hindistan ve Nepal'daki yaz tatilleri) ilham almışlardır (Holgate, 2012). Bu sezon tasarımcıların esin kaynaklarının oldukça çeşitli olduğu görülmektedir.

⁶ Detaylı bilgi için bkz.: Mary Katrantzou Spring Summer 2010.

<https://www.marykatrantzou.com/collections/ready-to-wear/spring-summer-2010/about> (Erişim tarihi: 20.12.2014).

⁷ Detaylı bilgi için bkz.: Mary Katrantzou Spring Summer 2012.

<https://www.marykatrantzou.com/collections/ready-to-wear/spring-summer-2012/about> (Erişim tarihi: 20.12.2014).

⁸ Detaylı bilgi için bkz.: Mary Katrantzou Spring Summer 2013.

<https://www.marykatrantzou.com/collections/ready-to-wear/spring-summer-2013/about> (Erişim tarihi: 20.12.2014).

2014 ilkbahar-Yaz	Mary Katrantzou	Mary Katrantzou'nun bu sezon koleksiyon teması, bir moda fetişi olan ayakkabılardır (Harris, 2013).
	Peter Pilotto	Pilotto ve C. de Vos'un esin kaynakları, Amerikan seramik ve baskı sanatçısı KenPrice'in Los Angeles Ülke Sanat Müzesi'nde "Retrospektif" adlı sergisindeki (2012-2013 tarihli) eserlerdir (Bumpus, 2013; Mower, 2013).
2015 ilkbahar-Yaz	Mary Katrantzou	Tasarımcının esin kaynağı, süper kıta "Pangaea" ve süper okyanus "Panthalassa"dir. ⁹
	Peter Pilotto	Pilotto ve C. de Vos psych - rock (halüsinasyona neden olan uyuşturucuların etkisi altında yapılan rock müzik), çiçek çocukları ve rock müzisyeni Jimi Hendrix'ten ilham almışlardır (Nnadi, 2014).

---

⁹ Detaylı bilgi için bkz.: Mary Katrantzou Spring Summer 2015.

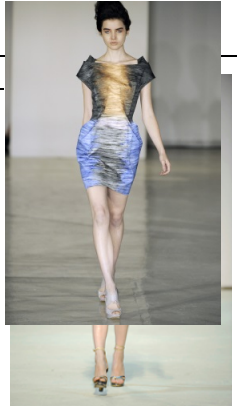
<https://www.marykatrantzou.com/collections/ready-to-wear/spring-summer-2015/about>

(Erişim tarihi: 20.12.2014).

3.2. Koleksiyonlardaki Tasarımların Siluet ve Desen Özellikleri

Katrantzou ve Pilotto'nun koleksiyonlarındaki elbise tasarımlarının siluet ve desen özellikleri incelenmiş; desenlerin çıkış noktaları ve kullanılış biçimleri betimlenmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Tasarımların Siluet ve Desen Özellikleri

Sezon	Tasarımcı	Siluet ve desen özellikleri	
2010 ilkbahar-Yaz	Mary Katrantzou	<p><i>Siluet:</i> Yoğun olarak dar siluet tercih edilmiştir.</p> <p><i>Desen:</i> Bir zanaat olan üflemeli cam sanatının akışkan biçimleri, bu koleksiyon ile trompe l'œil baskılara dönüşmüş; kristaller ile harmanlanmış keskin parlak renkler kaleideskopik görünümler yaratmıştır. Kumaş yüzeylerinde iç içe geçmiş renkler ve çizgiler göze çarpmakta; baskı tasarımları, tıpkı esin kaynağı olan cam sanatında olduğu gibi sanki el müdahalesi ile ustaca şekillendirilmiş gibi durmaktadır. Tasarımcı, koleksiyonun mücevher parçaları olan cam parçaları için süsleme cam sanatçısı Peter Layton ile işbirliği yapmıştır. Katrantzou, zanaat ile sanatı harmanlayarak; inovatif ve yaratıcı giysi tasarımlarına dönüştürmüştür. Desenler, giysinin tamamını kaplayacak şekilde tasarlanmıştır.</p>	 <p>Görsel 1</p>
2010 ilkbahar-Yaz	Peter Pilotto	<p><i>Siluet:</i> Siluetler çeşitlilik göstermekle birlikte yoğunluk lüle ve dar siluettedir.</p> <p><i>Desen:</i> Tasarımcılar, esin kaynakları olan uzak yerlerin güneş vurmuş manzaralarını kendilerine özgü baskı yöntemleri ile kumaş yüzeylerine aktarmışlardır (Jones, 2009). Dijital baskılar ile özel doku görünümüleri oluşturulmuş, bazı tasarımlarda baskılar üzerine yapılan işlemlerle yüzey görünümüleri güçlendirilmiştir. Baskılarda belli bir desen bulunmamakta, esin kaynağına renk geçişleri ile atıf yapılmakta ve baskılar giysinin tamamını kaplamaktadır.</p>	<p>Görsel 2</p>

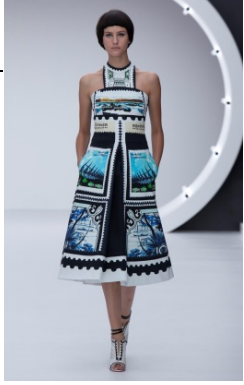

Tablo 2 devamı. Tasarımların Siluet ve Desen Özellikleri

Sezon	Tasarımcı	Siluet ve desen özellikleri	Örnek tasarım
2011 İlkbahar-Yaz	Mary Katrantzou	<p><i>Siluet:</i> Tasarımlardaki desen ve diğer tasarım özelliklerinin silueti belirlediği görülmektedir. Esin kaynağı ve desene bağlı olarak siluet şekilleri çeşitlilik göstermiştir.</p> <p><i>Desen:</i> Koleksiyonun esin kaynağını oluşturan moda fotoğraflarının sahipleri Newton ve Bourdin, Fransız Vogue dergisi için çekim yapan fotoğrafçılardır. Newton, cinsellik ve güçten; Bourdin ise sürrealizm ve dışa vurulmuş cinsellik ve ölüm temalarından etkilenmiştir (Drake, 2007:174). Katrantzou, fotoğraflardakinin aksine kadınları odanın içinde değil, odaları kadınların üzerinde hayal etmiş (Mower, 2010); bu fikir, koleksiyonunun sürreal kaynağı olmuştur. Baskı tasarımları; farklı konseptlerdeki odalar, teraslar, bahçeler, yüzme havuzlarıyla abartılı yaşam alanlarından oluşmuştur. Güçlü siluet-desen ilişkisi görülen tasarımlardaki trompe l'œil baskılar, dijital yazıcıların gerçeküstü başyapıtları olmuştur.</p>	 <p>Görsel 3</p>
	Peter Pilotto	<p><i>Siluet:</i> Siluetler çeşitlilik göstermekle birlikte yoğunlukla düz siluetler tercih edilmiştir.</p> <p><i>Desen:</i> İki çıkış noktası olan koleksiyonun elbise tasarımlarında minimalizm, inovatif ve feminen detaylar ile birleşmiştir. Koleksiyon, esin kaynağı ile bağlantılı olarak diğer koleksiyonlara tezat bir şekilde oldukça minimaldir. Tasarımlarda yoğun olarak nötr ve temel renkler tercih edilmiş, koleksiyonun büyük bir bölümünde baskı izine rastlanmamıştır. Yapılan soyut baskı tasarımları ise giysiler üzerinde renk lekeleri şeklindedir.</p>	 <p>Görsel 4</p>

Tablo 2 devamı. Tasarımların Siluet ve Desen Özellikleri

Sezon	Tasarımcı	Siluet ve desen özellikleri	Örnek tasarım
2012 İlkbahar-Yaz	Mary Katrantzou	<p><i>Siluet:</i> Düz siluetin daha çok tercih edildiği görülmektedir.</p> <p><i>Desen:</i> Tasarımcı, koleksiyonunda doğal yaşamın organik formları ve endüstriyel nesnelere iç içe kullanmıştır. Baskı tasarımları; deniz altı, balıklar, mercan resimleri, ördekler ve vücudu çevreleyen çiçek toplulukları gibi organik formlar ile metal nesnelere aydınlatma gereçleri, ambalajlama süsleri, araç parçaları gibi endüstri malzemelerinden meydana gelmiştir. Tasarımcı sonucu, “petal, metal ve basıncı ordusu” olarak tanımlamıştır. 3 boyutlu gibi görünen baskıların çoğunluğu giysi yüzeyinin tamamını kaplayacak şekilde tasarlanmıştır.</p>	 <p style="text-align: right;"><i>Görsel 5</i></p>
	Peter Pilotto	<p><i>Siluet:</i> Çeşitlilik göstermekle birlikte yoğunlukla dar form silüetler tercih edilmiştir.</p> <p><i>Desen:</i> Tasarımcıların Endonezya Java Adası'nın doğal güzelliklerinden esinlenerek oluşturdukları koleksiyonlarında, yoğun olarak bitkisel ve floral desenler kullanılmış; dijital baskı tasarımlarının tamamında tropikal görünümler yansıtılmıştır. Baskı tasarımlarının bir kısmı giysi silüetine oturacak şekilde; bir kısmı giysinin tamamını kaplayacak şekilde planlanmıştır.</p>	 <p style="text-align: right;"><i>Görsel 6</i></p>

Tablo 2 devamı. Tasarımların Siluet ve Desen Özellikleri

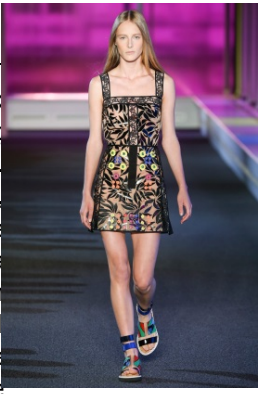
Sezon	Tasarımcı	Siluet ve desen özellikleri	Örnek tasarım
2013 İlkbahar-Yaz	Mary Katrantzou	<p><i>Siluet:</i> Esin kaynağı ile bağlantılı olarak oldukça grafiksel duran A siluetler tercih edilmiştir. Esin kaynağı ve desen, siluet oluşumunu etkilemiştir.</p> <p><i>Desen:</i> Tasarımlarda, koleksiyonun esin kaynağı olan eski posta pulları, banknotlar, ulusal semboller baskı desenleri olarak kullanılmıştır. Pulların dişli kenarları, çarpıcı geometrik bordürler yaratmış, banknotların sarmal çizgileri, gösterişli desenlere dönüşmüştür (Blanks, 2012). Tasarımcı bu grafik tasarımı ürünlerini kendi kökenlerinden uzaklaştırarak, lüks moda unsurlarına dönüştürmüştür. Her bir baskı tasarımında desen ve siluet ilişkisine dikkat edilmiş ve tüm baskı tasarımlarının simetrik çalışılması dikkat çekici olmuştur. Tasarımlardaki esin kaynağı-siluet-desen ilişkisi göze çarpmaktadır.</p>	 <p>Görsel 7</p>
	Peter Pilotto	<p><i>Siluet:</i> Koleksiyondaki elbise tasarımları az olmakla birlikte düz, kum saati ve dar siluetler tercih edilmiştir.</p> <p><i>Desen:</i> Tasarımcıların bu sezon esin kaynaklarının çok çeşitli olması tasarımlarına da yansımıştır. Art Deco'yu anımsatan kesişen çizgiler ve simetrik yüzey düzenlemeleri, soyut siyah-beyaz Op Art küpleri, geometrik ve soyut motifler ile birleştirilmiş Floransa Freskleri, değerli taşlarla donatılmış mozaikler kumaş yüzeylerini süslemiştir. Desenlerin bir kısmı giysi silüetine oturacak şekilde, bir kısmı ise giysinin tamamını kaplayacak şekilde tasarlanmıştır.</p>	 <p>Görsel 8</p>

Tablo 2 devamı. Tasarımların Siluet ve Desen Özellikleri

Sezon	Tasarımcı	Siluet ve desen özellikleri	Örnek tasarım
2014 İlkbahar-Yaz	Mary Katrantzou	<p><i>Siluet:</i> Koleksiyona A, O ve H siluetler hâkimdir.</p> <p><i>Desen:</i> Koleksiyonun esin kaynağı olan ayakkabıların detayları, tasarımlarda dekoratif öğeler olarak kullanılmıştır. Ayakkabı detayları, kadın formunun dış hattını belirlemek üzere düzenlenmiş, süper gerçekçi dijital baskılar ile üç boyutluluk hissi sağlanmıştır. Bazı tasarımlarda baskı desenlerinin üzerlerine pul, boncuk vb. işlemler yapılarak hacim elde edilmiştir. Baskı tasarımlarının bir kısmı giysinin tamamını kaplayacak şekilde, bir kısmı ise giysinin silüetine oturacak şekilde planlanmıştır.</p>	 <p style="text-align: center;"><i>Görsel 9</i></p>
	Peter Pilotto	<p><i>Siluet:</i> Tasarımcılar, daha güçlü silüetler elde etmek için etek kısımlarında krinolin gibi hacimli detaylara başvurmuş, bu nedenle yoğun olarak kum saati silüetler ortaya çıkmıştır. Esin kaynağı, doğrudan silüet biçimini belirlemiştir. Tasarımcılar, kum saati silüetleri tercih etmemiş olsaydı, muhtemelen esin kaynağına net bir gönderme yapılamayabilirdi.</p> <p><i>Desen:</i> Tasarımcılar, Amerikan sanatçı Ken Price'in eserlerinin renkleri ve hacimli biçimlerinden etkilenerek; çarpıcı geometrik ve bitkisel desenler ile kaleidoskopik etkiler yaratan çok katlı renkleri bir araya getirmiş, çok katmanlı görüntüler ve göz yanılsamaları yaratmışlardır. Elbiselerdeki baskı desenleri, giysinin tamamını kaplayacak şekilde tekrarlı tasarlanmıştır. Bu koleksiyonda tasarım özelliklerinin kullanılış biçimi, esin kaynağı-silüet-desen ilişkisine somut bir örnektir.</p>	 <p style="text-align: center;"><i>Görsel 10</i></p>

Tablo 2 devamı. Tasarımların Siluet ve Desen Özellikleri

Sezon	Tasarımcı	Siluet ve desen özellikleri	Örnek tasarım
2015 ilkbahar-Yaz	Mary Katrantzou	<p><i>Siluet:</i> H ve A siluetler de görülmekle birlikte yoğunlukla düz siluetler tercih edilmiştir.</p>	 <p>Görsel 11</p>
		<p><i>Desen:</i> Tasarımcının esin kaynağını oluşturan Pangaea, milyonlarca yıl önce ekvatorun merkezine konumlanmış tüm kıtaların toplandığı büyük bir kara parçası. Panthalassa ise Pangaea'yı çevreleyen yarım küre şeklinde süper okyanustur (Arias, 2008:307-308). Koleksiyonda jeoloji, hareket eden tektonik plakalar ve yeryüzünde yaşamın başlangıcına odaklanılmıştır (Mower, 2014). Bu koleksiyonuna kadar genellikle somut temalar üzerinde çalışan tasarımcı, bu sezonda soyut bir tema fikri ile yola çıkmıştır. Tasarımcı bu koleksiyonunda dünyanın kökenine seyahat etmiş görkemli baskılarını ileriye taşıyarak görkemli dokulara dönüştürmüştür. Tasarımcı, yaratık görümlü hayvan ve bitkiler, yılan derisi görümlü baskılar, okyanus ve kumsala gönderme yapan kristalize efektli yüzey tasarımları ile Pangaea ve Panthalassa'yı yeniden keşfetmiştir. Baskı tasarımlarının bir kısmı giysinin tamamını kaplayacak şekilde, küçük bir kısmı ise giysinin bir bölümünü kaplayacak şekilde yapılmıştır.</p>	
	Peter Pilotto	<p><i>Siluet:</i> Koleksiyona düz, trapez ve kum saati siluetler hâkimdir.</p>	 <p>Görsel 12</p>
		<p><i>Desen:</i> 2014 yılının sonunda heyecanla beklenen rock müzisyeni Jimi Hendrix biyografi filmi ile birlikte geç 60'lı ve erken 70'li yıllar stili 2015'te trend olmuştur. Pilotto ve C. de Vos da bu eğilime cevap vermiş, geçmişi referans alan bu eğilimi Retro bir görünümle değil kendi bakış açıları ile modern tasarımlarda yorumlamışlardır. Renkli vitray pencereler gibi görünen geometrik yüzey düzenlemeleri, üç boyutlu bitkisel desenler tercih edilmiş, farklı teknik malzemeler birlikte kullanılmıştır. Giysinin tamamını kaplayacak şekilde tekrarlı tasarlanan desenler ile her bir giysi yüzeyi oldukça renkli ve hareketlidir.</p>	

3.2. Esin Kaynağı - Siluet - Desen İlişkisi

Esin kaynağı - siluet - desen ilişkisi, tasarımcıların her bir koleksiyonunun kendi içerisindeki tasarımları için değerlendirilmiştir. Tablo 1 ve 2'deki görseller ve yorumlar irdelendiğinde; tasarımcıların siluet ve desen

özelliklerini, esin kaynakları doğrultusunda yönlendirmeleri ve bu doğrultuda siluet ile desen özelliklerinin de birbirlerini tamamlamaları dikkat çekmektedir. Örneğin; 2014 koleksiyonunda Pilotto, esin kaynağı olan eserlere referans sağlamak için hacimli siluetler tercih etmiş, 2011 koleksiyonunda Katrantzou'nun desen tasarımları siluetleri etkilemişken; 2015 koleksiyonunda siluetlerin, desen yerleşimlerini belirlediği gözlenmiştir.

4. Sonuç

Tasarımcı kimliği, süreç içerisinde zamanla ulaşılması hedeflenen bir olgudur. Bu süreçte rekabette geri kalınmaması, ayırt edilebilir olması, farklılık taşıması aynı zamanda farkındalık yaratması ve moda markasını markalaşma düzeyine eriştirebilmesi için tasarımların da bir kimliğe sahip olmasını gerekir. Tasarım kimliği, tasarımcının özgün bakış açısı ve estetik faktörleri yaratıcı kullanım şekilleri ile meydana gelir ve buradaki “özgünlük” ve “yaratıcılık” kavramları, tasarımcının kimlik arayışı sürecinde anahtar kelimelerdir.

Yaratıcılık, bilinen fikirlerin bilinmeyen bir şekilde bir araya getirilerek farklı, şaşırtıcı aynı zamanda işlevsel sonuçların oluşturulmasını ifade eder (Akbulut, 2008:23). Tasarım, yaratıcılık ve özgünlük ilişkisinde; özgünlük, bireyin iç dünyasındaki değerlerin ve karakterlerin yaratıcılık eylemiyle dışavurumcu olarak ortaya çıkan etkiler ve bu etkilerin tasarımlardaki görsel izdüşümleri olarak nitelendirilebilir (Bayburtlu, 2013:15). Tasarımın amacı; problemlere/ihtiyaçlara (her zaman fiziksel bir ihtiyaç olması gerekli değil) yaratıcı çözüm yolları bulmak, en uygun nesnenin elde edilmesi ile problem tanımında belirlenen ihtiyaçları yerine getiren özgün formlar yaratmaktır (Akbulut, 2008:26).

Bir koleksiyonda parçalar arasında uyum yakalamak için genellikle ortak öge kullanımına başvurulur. Bu uyum; siluet birlikteliği, tarz birlikteliği, desen birlikteliği, renk birlikteliği ve çok daha farklı şekillerde sağlanabilir. Koleksiyonda renk uyumları, model ve siluet yelpazesindeki tutarlılık, kumaşlar

arasındaki ilişki, desen ve baskı formlarındaki bütünlük esinlenme kaynağının varlığına ve bu esinin yorumlanması sırasında oluşan (Kocabaş Atılğan, 2014:479) ya da oluşturulmak istenen etkilere ve duygulara bağlıdır. Tasarımcı, duygularını dışa vurmak ve tasarımlarını anlamlandırmak için tüm tasarım özelliklerini esin kaynağı doğrultusunda yönlendirir.

Yaratıcı uygulama temelli tasarım araştırma metodolojisi ile gerçekleştirilen bu çalışmada; Pilotto'nun tasarımlarını yaratırken farklı ülkelere gerçekleştirdikleri Dünya seyahatlerinden beslenirken; Katrantzou'nun farklı sanat - tasarım - zanaat disiplinlerinden beslendiği görülmektedir. Katrantzou'nun esin kaynakları daha somut temalar üzerineyken; Pilotto ve C. de Vos, soyut temalar üzerine yoğunlaşmaktadır ve bu durum, koleksiyonların algılanma düzeylerini de etkilemektedir. Somut bir tema bağlamında yaratılan koleksiyonlardaki tasarımların esin kaynağına daha net bir gönderme yapılabilirken; soyut temalarda tasarımcıların bakış açılarını dışa vurum şekilleri oldukça kişisel olduğundan ve çok farklılık gösterdiğinden bir açıklama olmaksızın esin kaynağının algılanması güç olmaktadır.

Pilotto'nun koleksiyonlarında silüet şekilleri genellikle çok çeşitli ve kullanım yoğunluğu açısından birbirine yakın olduğundan; tasarımcının silüet birlikteliği yaratma çabasının olmadığı görülmektedir. Katrantzou'nun koleksiyonlarında da birbirinden farklı silüet şekillerinin bir arada kullanıldığı, ancak her zaman bir silüetin daha yoğun olduğu dikkat çekmektedir. Yine de tasarımcıların, koleksiyon parçalarının arasındaki uyumu silüet birlikteliği ile değil desen birlikteliği ile sağladığı dikkat çekmekte ve desen seçimlerinin esin kaynakları doğrultusunda yönetildiği açıkça görülmektedir. Ayrıca tasarımcılar, esin kaynağını tasarımlarına aktarırken; silüet ve desen özelliklerinin birbirini tamamlamasına dikkat etmektedir. Esin kaynağı, silüet ve desen özelliklerini belirlerken; bazen desen, silüetin oluşumunu etkilemiş bazen de silüet, desenin yerleşimini belirlemiştir. Bu nedenle tasarımcıların aynı koleksiyon

içinde görülen çok çeşitli siluet tercihleri, yaratmak istedikleri desenlerin özelliklerine bağlı olarak ya da tam tersi durumda ortaya çıkmış olabilir.

Katrantzou, neredeyse her koleksiyonunda giysi tasarımı/moda alanının dışında farklı bir disiplinden gerek esin kaynağı gerekse tasarım yöntemi anlamında yararlanarak; farklı disiplinlerin görsel detaylarını tasarımlarına transfer etmektedir. Bu özelliği ile tasarımcının, Coco Chanel ve Hüseyin Çağlayan gibi moda inovatörlerinin taşıdığı yakınsak düşünce stiline sahip olduğu düşünülmektedir. Ayrıca Katrantzou'nun tüm koleksiyonlarında görülmemekle birlikte tercih ettiği heykelsi giysi formları, bu tasarımlarının giyilebilir sanat hareketinin içinde konumlandırılmasını olanaklı kılmaktadır. Bazı tasarımlarında giyilebilme özelliklerini taşımakla birlikte bir moda ürününün -hatta eserinin- mutlaka giyilebilme şartını taşıması gerekmediği algılanmaktadır.

Tasarımcılar, kumaş yüzey tasarımı ile giysi tasarımı ayrı ayrı ele almak yerine giysi formu ile baskı yüzeyini birlikte ele alarak, tekstil yüzeyini bir ressamın tual mantığı ile kullanmışlardır. Tasarımcıların bu yaklaşımı, Avrupa'da ilk soyut baskılı giysi koleksiyonunu hazırlayan sanatçı Sonia Delaunay'a güçlü bir anımsatma yapmaktadır. Çalışmalarında Orfizmi benimsyen Delaunay, kumaş/desen tasarımı ile giysi tasarımı arasındaki ilişkiyi araştıran ilk sanatçı ve bu özelliğiyle tekstil tasarımının dönüm noktasıdır (Yıldırım, 2010:65). Tasarım metodolojisi ile moda inovatif bir bakış getiren sanatçı, günümüz tekstil ve moda yaklaşımlarının şekillenmesinde önemli bir etkiye sahiptir.

Peter Pilotto'nun kaleidoskopik etkili yoğun baskı tasarımları, Katrantzou'nun ise trompe l'œil etkili yoğun baskıları dikkat çekmektedir. Tasarımcıların baskı tasarımları, özellikle Katrantzou'nun kullandığı, süper gerçekçi dijital baskıları ile üç boyutlu hissi uyandıran desen tasarımları, teknolojinin geldiği noktayı gözler önüne sermektedir. Tasarımcıların ikisinin

de dijital baskı metodunu kullanmalarına rağmen esin kaynağı seçimleri ve bakış açılarını dışa vurum şekilleri, tasarımlarının birbirlerinden önemli ölçüde farklılaşmalarını sağlamakta ve böylece hedeflenen özgünlük ve yaratıcılık değerlerine ulaşılmaktadır.

Kaynakça

Akbulut, D., (2008). "Evrimsel Tasarım Yöntemi ve Yaratıcılığın Süreç İçerisindeki Yeri", **Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat ve Tasarım Dergisi**, 2: s.21-33.

Arias, C., (2008). "Palaeoceanography and Biogeography in the Early Jurassic Panthalassa and Tethys Oceans", **Gondwana Research**, Volume:14, p.306-315.

Baker, P., (1991). **Fashions of A Decade: The 1950s**, Eds. Cumming V. and Feldman E., B.T. Batsford, London.

Bayazıt, N., (2004). "Investigating Design: A Review of Forty Years of Design Research", **Design Issues**, Volume:20 (1), p.16-30.

Bayburtlu, I., (2013). "Kimlik Yaratan Bir Süreç Olarak Tasarım ve Tasarım Yönetimi Kavramları", **Akdeniz Sanat Dergisi**, Sayı: 4 (7), s.14-18.

Borja de Mozota, B., (2005). **Tasarım Yönetimi**, S. Kaçamak (çev.), MediaCat, İstanbul.

Blackman, C., (2013). **Modanın Tarihi 1900'den Bugüne**, Kerasus, İstanbul.

Blanks, T., (September 19, 2010). **Spring 2011 Ready-to-Wear Mary Katrantzou**, <http://www.vogue.com/fashion-shows/spring-2011-ready-to-wear/mary-katrantzou> (Erişim tarihi: 03.09.2015).

Blanks, T., (September 20, 2011). **Spring 2012 Ready-to-Wear Mary Katrantzou**, <http://www.vogue.com/fashion-shows/spring-2012-ready-to-wear/mary-katrantzou> (Erişim tarihi: 03.09.2015).

Blanks, T., (September 14, 2012). **Spring 2013 Ready-to-Wear Mary Katrantzou**, <http://www.vogue.com/fashion-shows/spring-2013-ready-to-wear/mary-katrantzou> (Erişim tarihi: 03.09.2015).

Blessing, L.T.M. and Chakrabarti, A., (2009). **DRM, a Design Research Methodology**, Springer-Verlag, New York. e-ISBN 978-1-84882-587-1.

Bumpus, J., (20 September 2010). **Spring/Summer 2011/Ready-to-Wear Peter Pilotto**, <http://www.vogue.co.uk/fashion/spring-summer-2011/ready-to-wear/peter-pilotto> (Erişim tarihi: 05.09.2015).

Bumpus, J., (19 September 2011). **Spring/Summer 2012/Ready-to-Wear Peter Pilotto**, <http://www.vogue.co.uk/fashion/spring-summer-2012/ready-to-wear/peter-pilotto> (Erişim tarihi: 05.09.2015).

Bumpus, J., (16 September 2013). **Spring/Summer 2014/Ready-to-Wear Peter Pilotto**, <http://www.vogue.co.uk/fashion/spring-summer-2014/ready-to-wear/peter-pilotto> (Erişim tarihi: 05.09.2015).

Bye, E., (2010). "A Direction for Clothing and Textile Design Research", **Clothing & Textile Research Journal**, Volume: 28 (3), p.205-217.

Charleston, B. D., (October 2004). **Christian Dior (1905-1957) In Heilbrunn Timeline of Art History**, The Metropolitan Museum of Art, 2000, New York, http://www.metmuseum.org/toah/hd/dior/hd_dior.htm (Erişim tarihi: 20.12.2014).

Deliduman Gence, C. ve İstifoğlu Orhon, B., (2006). **Temel Sanat Eğitimi**, Gerhun, Ankara.

Drake, A., (2007). **The Beautiful Fall: Fashion, Genius and Glorious Excess in 1970s Paris**, Bloomsbury Publishing, London.

Eckert, C. and Stacey, M., (2000). "Sources of Inspiration a Language Design", **Design Studies**, Volume: 21 (5), p.523-538.

Harris, S., (16 September 2013). **Spring/Summer 2014 Ready-to-Wear Mary Katrantzou**, <http://www.vogue.co.uk/fashion/spring-summer-2014/ready-to-wear/mary-katrantzou> (Erişim tarihi: 03.09.2015).

Hızal, S., (2010). **Tasarım Araştırmalarının Endüstrideki Kullanımına Yönelik Bir Çalışma: Türk Otomotiv Endüstrisi Örneği**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Holgate, M., (September 17, 2012). **Peter Pilotto Spring 2013**,
<http://www.vogue.com/fashion-week-review/862514/peter-pilotto-spring-2013/> (Erişim tarihi: 19.03.2016).

Jones, Dolly (15 September 2009). **Spring/Summer 2010 Ready-to-Wear Peter Pilotto**, <http://www.vogue.co.uk/fashion/spring-summer-2010/ready-to-wear/peter-pilotto> (Erişim tarihi: 03.09.2015).

Jones, S.J., (2009). **Moda Tasarımı**, Güncel Yayıncılık, İstanbul.
Kocabaş Atılğan, D., (2014). "Giysi Tasarımında Esinlenmenin ve Araştırmanın Yaratıcılığa Etkisi", **International Journal of Social Science**, Sayı:27, s.471-487.

McKelvey, K. and Munslow, J., (2003). **Fashion Design: Process, Innovation & Practice**, Blackwell Science, Oxford.

Mercin, L. ve Danişan, K., (2014). "Tasarım Sürecinde Yaratıcılığı Etkileyen Faktörler", **İletişimde Tasarım-Tasarımda İletişim Konulu Uluslararası Sempozyum Bildiri Kitabı**, 24-26 Ekim 2013, s.277-287, Kütahya.

Mower, S., (September 17, 2010). **Mary Katrantzou**,
<http://www.vogue.com/fashion-week-review/863506/mary-katrantzou/> (Erişim tarihi: 03.09.2015).

Mower, S., (September 16, 2013). **Peter Pilotto**,
<http://www.vogue.com/fashion-week-review/862047/peter-pilotto-spring-2014/> (Erişim tarihi: 05.09.2015).

Mower, S., (September 14, 2014). **Mary Katrantzou Spring 2015 RTW**,
<http://www.vogue.com/fashion-week-review/1443119/mary-katrantzou-spring-2015-rtw/> (Erişim tarihi: 03.09.2015).

Newman, A. and Shariff, Z., (2013). **A'dan Z'ye Moda Sözlüğü**, Kerasus, İstanbul.

Nnadi, C., (September 19, 2011). **Peter Pilotto Spring 2012**,
<http://www.vogue.com/fashion-week-review/863152/peter-pilotto-spring-2012/> (Erişim tarihi: 05.09.2015).

Nnadi, C., (September 15, 2014). **Peter Pilotto Spring 2015 RTW**,
<http://www.vogue.com/fashion-week-review/1443219/peter-pilotto-spring-2015-rtw/> (Erişim tarihi: 05.09.2015).

Roald, J. E., (2006). "Design Leadership. 5th Nord Code Seminar: Connecting Fields". **Oslo School of Architecture and Design (AHO)**, May 10-12. Erişim Adresi: <http://nordcode.tkk.fi/oslopapers/eikeland%20roald.pdf>. (Erişim tarihi: 15.01.2016).

Seivewright, S., (2013). **Moda Tasarımında Araştırma ve Tasarım**. Literatür, İstanbul.

Singer, M., (September 20, 2010). **Spring 2011 Ready-to-Wear Peter Pilotto**, <http://www.vogue.com/fashion-shows/spring-2011-ready-to-wear/peter-pilotto> (Erişim tarihi: 05.09.2015).

Sorger,R. and Udale, J., (2013). **Moda Tasarımının Temelleri**, Literatür, İstanbul.

Stone, E., (1999). **The Dynamics of Fashion**, Fairchild, New York.

Sungur, N., (1992). **Yaratıcı Düşünce**, Evrim Yayınevi, İstanbul.

Turan, B. O., (2011). "21. Yüzyıl Tasarım Ortamında Süreç, Biçim ve Temsil ilişkisi", **Megaron**, Sayı: 6 (3), s.162-170.

Udale, J., (2014). **Moda Tasarımında Tekstil ve Moda**, Literatür, İstanbul.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H., (2011). **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**, Seçkin, Ankara.

Yıldırım, L., (2010). "Tekstil Tasarımında Bir Dönüm Noktası: Sonia Delaunay". **Yedi Dergisi**, Sayı: 4, s.63-71.

Yunjeong, O., (2010). "A Study on The Fashion Design of Emilio Pucci". **Journal of Fashion Business**, Volume:,14 (3), p.64-74.

Wang, F. and Hannafin, M. J., (2005). "Design-Based Research and Technology-Enhanced Learning Environment", **Educational Technology Research and Development**, Volume: 53 (4), p.5-23.

Görsel Kaynakça

Görsel 1: <https://www.marykatrantzou.com/collections/ready-to-wear/spring-summer-2010/runway> (Erişim tarihi: 20.12.2014).

Görsel 2: <http://www.peterpilotto.com/#> (Erişim tarihi: 20.12.2014).

Görsel 3: <https://www.marykatrantzou.com/collections/ready-to-wear/spring-summer-2011/runway> (Erişim tarihi: 20.12.2014).

Görsel 4: <http://www.peterpilotto.com/#> (Erişim tarihi: 20.12.2014).

Görsel 5: <https://www.marykatrantzou.com/collections/ready-to-wear/spring-summer-2012/runway> (Erişim tarihi: 20.12.2014).

Görsel 6: <http://www.peterpilotto.com/#> (Erişim tarihi: 20.12.2014).

Görsel 7: <https://www.marykatrantzou.com/collections/ready-to-wear/spring-summer-2013/runway> (Erişim tarihi: 20.12.2014).

Görsel 8: <http://www.peterpilotto.com/#> (Erişim tarihi: 20.12.2014).

Görsel 9: <https://www.marykatrantzou.com/collections/ready-to-wear/spring-summer-2014/runway> (Erişim tarihi: 20.12.2014).

Görsel 10: <http://www.peterpilotto.com/#> (Erişim tarihi: 20.12.2014).

Görsel 11: <https://www.marykatrantzou.com/collections/ready-to-wear/spring-summer-2015/runway> (Erişim tarihi: 20.12.2014).

Görsel 12: <http://www.peterpilotto.com/#> (Erişim tarihi: 20.12.2014).